

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Alienatio Canonica Rerum Ecclesiae Temporalium

**Wiestner, Jacob
Prielmeyer, Bernhard F.**

Ingolstadii, 1692

Articulus V. De earundem Permutatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61444](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61444)

pro solâ & à Spirituali titulo, præcisâ fructuum percipiendorum utilitate, acceptum Decimarum jus ex natura rei & scelusâ prohibitione Ecclesiasticâ vendi & permutari posse, ex TT. & Canonistarum communi sensu idem docet n. 3. & ab Interpp. in Gregorij IX. Decretalium lib. 3. Tit. 30. solet explicari.

ARTICULUS V.

De earundem Permutatione.

SUMMARIUM.

1. Hæc Immobilia sine Solennitate invalidè:	9. Expositio can. Sine exceptione 12. q. 2.
2. Cum ista in Principem ex æqualis:	10. Sensus c. Ad quæstiones 6. de Rer. Permut.
3. In alios Laicos ex utilitatis majoris causâ transferuntur.	11. Quibus non ubique conformis Consuetudo.
4. Inter Ecclesias secundum aliquos quacunque Alienatio:	12. Permutari possunt inter se Ecclesia:
5. Secundum alios sola Permutatio non exigat Solennitatem.	13. Et pecuniâ compensari inæqualitas Possessionum.
6. Verius ad hanc, & illas necessaria est, de jure,	14. Non sic permutari ipsa Beneficia,
7. Et Praxi Curie Romanae.	15. Sine Auctoritate, ordinariè Apostolica,
8. Causa finalis Extravag. Ambrosiæ de Reb. Eccles. alien.	16. Vel labe Simonie.

Quintò, præter justam causam etiam Juris Solennitates exiguntur ad rerum Ecclesiasticarum Immobilium & mobilium Pretiosarum Permutationem, can. sine exceptione 12. q. 2. aliter autem facta, irrita nullaque pronuntiatur ibidem §. Irrita, c. 1. & c. Tua nuper 8. De ijs quæ à Pralat. & à Successoribus revocari jubetur c. Ut Commutationes 2. De rerum permut.

mut. imò ab ipsis Prælatiſ, à quibus eæ in ſuarum Eccleſiarum
 damnum ſunt attentatæ, debent juxta *can. Quod quis 35. q. 9.*
& c. Si quis 6. de Reb. Eccleſ. alien. Gloſſa in *c. Ut Commutationes*
cit. V. Inconſulæ. Ratio eſt; quia rei Permutatio, ejuſdem Alic-
 natio eſt, *c. Nulli 5. eodem Tit.* cùm per illam transferatur Do-
 minium, *l. Cum precibus 4. C. De rer. Permut.* Si id penes trans-
 mutantes fuit *l. 1. §. 3. ff. eodem Tit. & c. Cum Venerabilis 6. §. Ad-*
hæc de Except. ubi tamen

Excipi ſolet Permutatio rei Eccleſiæ Immobilis, cum alia
 ejuſdem rationis, non tantùm majoris, ſed etiam æqualis æſti-
 mationis & utilitatis re: quæ cum Principe ex rationabili v. g.
 Palatij aut Horti ampliandi, vel Caſtri adverſus hoſtium in-
 curſus muniendi cauſâ, eam petente, permiſſa eſt Decreto ſy-
 nodi Sylvaneſtentiſ *c. 1. de Rer. permut.* relato, & deſumpto ex
Novella 7. cap. 2. §. Sinimus, ubi tali caſu præciſè exigitur, ne
 ex Permutatione Eccleſia damnum patiat: quantumvis aliâs
 non cujuſcunque ſed evidentis utilitatis, cujuſmodi eſt, ſi res
 dara melior & magiſ profutura recipiatur, cauſa exigatur *can.*
Sine exceptione cit. ibi, niſi fortè aliquid horum Epicoſopus faciat,
 ut meliora proſpiciat &c. ut dictum *p. 2. art. 1. à n. 5.* Ratio decreti
 eſt; quòd ab Imp. Regibus & alijs Principibus Eccleſiæ multis
 Privilegijs munitæ, eorùmque munificentia dotatæ atque or-
 natæ ſint, & præſidio ac defenſione protegantur; ut propterea
 omnino conveniens ſit, Eccleſiam in eos, quàm ceteros fideles
 Laicos, eſſe proniorem, Vivianus in *Ration. c. cit. 1.* & Barboſa
ibid. n. 2. qui tamen cum Joan. Andrea in *cit. c. n. 3.* etiam hoc
 caſu, ne Eccleſiæ res deterior obrudatur, & Permutatio dam-
 noſa ſit, Tractatum cum Capitulo & iſtius Majoris partis & Su-
 perioris conſenſum requirunt.

Dubium nunc, & magna inter DD. diſſenſio eſt, an ne-
 ceſſitatis, evidentis utilitatis aliâve juſta cauſa & Canonicæ So-
 lennitates exigantur ad Immobilium aut mobiliũ Pretioſorum
 Permutationem, inter ipſas Eccleſias & Monafteria celebra-
 dam?

dam? Generaliter ad valorem, tam ipsius, quàm cuiuscunque alterius Alienationis ejusmodi rerum in aliam Ecclesiam, Solennitates non requiri, volunt Riccius in *Praxi p. 1. decis. 35.* & Bordonus *Resolut. 27. quæst. 2. n. 3.* Quorum hac de re sententiam in puncto Juris probabilem censet Engel, *Colleg. Jur. Canon. lib. 3. Tit. 13. n. 16.* eo præcipuè, & ferè unico nixus fundamento; quòd Alienationem non Solennem prohibendi & irritandi ratio fuerit; ut consuleretur indemnitati Ecclesiæ Universalis: non Sacrorum & Religiosorum Locorum particularium, ut non obscure in sinuat Paulus II. in *Extravag. Ambitiosa. de Reb. Eccles. alien.* ubi, dum consensum Apostolicum exigit, principaliter agit de Alienatione, quæ fit in Laicos ac Seculares, ibi *qui Immobilia & mobilia Pretiosa Deo dicata, ex quibus Ecclesiæ, Monasteria & pia loca reguntur illustranturque, & eorum Ministri sibi alimoniam vendicant, profanis usibus applicare præsumunt:* quæ verba, cum sint Proœmialia, significant dispositionis causam finalem, secundum *l. fin. ff. de Hæred. instit. & Barthol. ibi n. 3.* quâ proinde cessante, cessabit ipsa dispositio & prohibitio, juxta regulam *c. Cum cessante 60. de Appellat. & Tiraquell. Tract. Cum cessante p. 1. limit. 23. n. 1.* Atque hæc fortassis causa est, cur ad Immobiliū Alienationem ab Episcopo vel Abbate factam, solummodo consensus ambatum partium, absque ulla cujusquam Superioris mentione exigatur *c. Non licet 1. de Reb. Eccles. alien.*

Contrà, ad alias Alienationes requisitarum Solennitatum interventum in ejusmodi Permutatione de rigore Juris non exigi, cum allegato Barbosa *de Officio & Potest. Episc. alleg. 95. n. 55.* defendit Palao *tract. 12. disp. unica p. 15. §. 3. n. 7.* propter textus *Ant. & can. Hoc jus § Sibi invicem c. de SS. Eccles. & 10. q. 2. c. 1. cit. de Reb. Eccles. alien. & c. Ad quæstiones de Rer. Permut.* quibus bonorum Ecclesiasticorum liberam Permutationem Prælati specialiter permissam volunt.

Nobis punctum Juris, utriusque Opinioni Assertoribus
melius

melius attigisse videntur Bonacina *diss.* 3. de *Contract.* *quest.* 8. p. 4. n. 20. Delbene de *Imminut. & Iurisdic.* *Eccles.* cap. 17. *dub.* 13. n. 1. Donatus *tom.* 1. *Prax. Regul.* p. 2. *tract.* 14. *quest.* 85. n. 4. Corradus *Prax. Dissens. Apostol.* lib. 9. cap. 10. n. 4. & Gonzalez *inc.* 1. *cit.* n. 7. Qui cum Joan. Andreæ aliisque interpp. *inc. cit.* cum Beroio *lib.* 1. *Consil.* 179. n. 3. Quaranta *V. Alienatio Rer. Eccles.* n. 15. & Filliucio *Tract.* 44. *cap. & S.* 2. *V. Quod est &* alijs, sicut ceteras Immobilium Alienationes, ita eorum, rerumque ipsis æquiparatarum Commutationes sine Solennitatibus celebratas, tanquam invalidas rejiciunt, propter textus *can. Sine exceptione cit. c. 1. c. Cum Apostolica 7. & c. Tua cit. De ijs que à Pralat.* qui eodem modo loquuntur de Permutatione, quo de Donatione & Venditione. Cum ergo illis Donatio & Venditio sine Solennitate, etiam inter Ecclesias celebrata, prohibita & irritata sit: prohibita inter istas & irrita etiam Permutatio erit. Textibus allegatis consonant Constitutio Paulina *Extravag. Ambitiosa cit.* & Decretum S. Congreg. Card. Trid. Interpp. iussu Urbani VIII. 7. Septemb. 1624. editum: quorum Jurium, priore quidem, omnium rerum & bonorum Immobilium & mobilium Pretiosorum ad quascunque Ecclesias; posteriore verò specialiter ad Monasteria pertinentium Alienatio, ac proinde etiam Permutatio arg. *c. Nulli cit.* omnèque pactum, per quòd ipsorum dominium transfertur, cujusmodi eandem esse patet, sine consensu Apostolico: & si res Monasterij sit, sine memoratæ S. Congreg. expressa licentiâ celebratum, omnino generaliter atque indistinctè irritatur. Accedit 7 Praxis Romana: quâ ipsismet Riccio *Resol.* 35. & 60. *in fine &* Barbosa *cit.* n. 55. testibus, eadem Juris Solennitas, idèmq; Consensus, qui in ceteris, & cum Laicis initis Alienationibus, etiam in Permutationibus inter duas Ecclesias initis adhibetur: quæ illius Curie praxis & Consuetudo dubij Juris interpretatiùs, quàm correctoria censenda est, arg. *c. Cum expediat & c. Elect.* *in 6. & l. Precipimus 32. in fine C. de Apellat.*

Neque

8 Neque adversantur opposita utriusque Sententiæ Fundamenta. Prioris quidem, quia imprimis Procemiale rationem *Extravag. cit.* non finalem, sed impulsivam tantum fuisse, non obscure desumitur ex eo; quod illâ relata prohibitio, non ab ipsius Conditoris Paulo II. primum sit introducta, sed innovata & confirmata ea, quæ antiquis Canonibus lata fuit: Antiquæ autem prohibitionis ratio & causa finalis non tam sit, ne res Ecclesiæ pofanis usibus applicentur, quàm ne Ecclesiæ, quarum res & bona sunt, depauperentur & ad fabricæ cultusque Divini conservationem & Ministrorum sustentationem necessarijs proventibus destituantur. Deinde; quia etiamsi causam illam finalem esse, concedatur: talis tamen fuit Prohibitionis, non quomodocunque, sed sub pœnis, ipsâ *Extravag. cit.* expressis, factæ: ut rectè advertunt *citt. Deibene n. 10. & Palao n. 7.* Et demum; quia *c. 1. de Reb. Eccles. alien. in 6.* Alienatio Decimarum inter ipsas Ecclesias celebrata, invalida pronuntiatur propter defectum tam Solennitatum, quàm justæ causæ, urgentissimo argumento, tam illam quàm hanc exigi, etiam cum inter Ecclesias Alienatio fit.

9 Posterioris autem; quia §. *Sibi invicem cit.* eî apertè adversatur; cum Permutationem inter Ecclesias permittat, *cum consensu eorum, qui & supra referuntur*: supra autem *can. cit. princip. V. Si autem* disertè exigitur, ut fiat *major parte ibidem servientium consentiente & ex causa debiti urgentis, quod ex mobilibus solis solvi non possit, Turrecremata in can. cit. n. 6.* Eodem modo *c. 1. cit.* Episcopus vel Abbas, Jurisdictionem quasi-Episcopalem obtinens, secundum Panormit. *ibi n. 3.* Redoanum *de Reb. Eccles. non alien. Rubr. 30. casu 1. n. 64.* aliisque Interpretac DD. sibi subjectarum Ecclesiarum Terras commutare permittitur cum consensu ambarum partium, hoc est Prælatorum vel Oeconômorum utriusque Ecclesiæ, procedentium juxta *can. Hoc jus cit.* ut in *c. cit.* notat Glossa *V. Commutare* Vivianus *ibid. §. fin. Gonzalez n. 7. in fine &c.*

Æquè

Æquè parùm pro ea militat text. *c. Ad quaestiones cit.* quia eo non agitur de causa aut Solennitatibus Permutationis: sed solummodo deciditur, in Permutatione Parochiarum cum Possessionibus ad illas pertinentibus, istas, si inæquales sint, ad æqualitatem reduci posse pecuniâ interveniente. 10

Et si verò de rerum Ecclesiasticarum Permutatione hæcenus tradita, Jure & Curia Romanæ Praxi spectatis, ita se habeant: extra illam Curiam tamen, quando ea inter duas Ecclesias celebratur, non ubique omnes Juris Solennitates, & saltem consensum Apostolicum adhiberi, notat Donatus *quaest. cit. n. 6.* Et de Jure etiam sufficere, ut ea cum utriusque indemnitate fiat, ex §. *Sibi invicem & c. Ad quaestiones cit.* desumi existimant Franc. Leo *Theaur. For. Eccles. p. 1. cap. 15. n. 72.* & cum eo Ascan. Tamburinus *Tom. 1. de jure Abbat. disp. 13. q. 5. n. 3.* Ex paulò ante dictis 11

Aliud, & non magis quàm prius, expeditæ resolutionis dubium oritur, quomodo in Permutatione Ecclesiæ Parochialis Possessionum ad æqualitatem reductio ita fieri queat absque labe simoniæ? Ratio dubitandi est, quia pro simoniaca à DD. passim habetur Permutatio Ecclesiæ vel Beneficij Ecclesiastici pinguis pro tenui, facta eâ conditione, ut excessus reddituum sive fructuum ex uno provenientes pecuniâ vel alia re temporali compensetur. 13

Hujus rationis difficultate permoti, in *c. Ad quaestiones cit.* Zabarella *n. 2.* & Imola *n. 2. & 11.* propositam dubitationem resolvunt ope distinctionis, inter Permutationes Ecclesiarum, habentium Possessiones & Temporalia percipiendi Jura, à Spirituali Titulo omnino separata: & Ecclesiarum, prout in eiusmodi Titulum conferuntur, & temporalia percipiendi jus annexum habent. Et in prioribus quidem, cum exigente aut suadente justâ causâ & interveniente Canonica Solennitate permutantur: ad eas pertinentium Possessionum aliarumque rerum & Jurium merè temporalium inæqualitatem pecuniâ compensari, absque 14

Y

ulla

ulla labe sive vitio Simonix posse, facilè concedunt, juxta *c. cit.* & *c. Cum venerabilis 6. de Except.* modo in Permutatione caveatur, ut, quod in compensationem excelsus, possessionum &c. dari licitè potest, pro Spirituali aut huic annexo datum non videatur. In posterioribus autem sive Ecclesijs, prout conferuntur in Titulum, & vera Beneficia Ecclesiastica sunt, excessum pinguioris pecuniâ vel alia re temporali compensari à permutantibus absque Simonix labe posse, cum ipsis inficiantur Navarrus *Manual. cap. 23. n. 100. V. Tertio, Covarruvias lib. 1. var. cap. 5. n. 8. & 9.* & Suarez de *Simonix cap. 34. n. 5. & 10.* propter generalem regulam Juris Ecclesiastici, Pactiones, de Temporalis & maximè de pecunia danda pro Spirituali vel huic annexo, reijcientis, *can. Quàm pio 1. q. 2. can. Nemini 16. q. 7. c. Cum pridem 4. can. fin. de Pactis c. Quasitum 5. & c. fin. de Rer. permut. &c.* contra quorum textuum absolutam & generalem prohibitionem, Parochialium aliarumque Ecclesiarum, quæ in Titulum conferuntur, & ceterorum Beneficiorum Ecclesiasticorum Permutationes admittendi vel approbandi facultas Papâ inferioribus, Prælati Ecclesiasticis, & ipsis etiam Episcopis, saltem ordinariè & generaliter, indulta nullibi reperitur.

- 15 Idipsum suadet solida ratio; quia in Ecclesijs ita consideratis, & ceteris Beneficijs, fructus sive redditus temporales percipiendi jus Spirituali annexum est autoritate Sedis Apostolicæ, Parochialium aliarumque Ecclesiarum Titulos instituentis, *can. Ecclesias 13. q. 1. & c. Pastorabis 9. De ijs qua à Prælat. ac proinde ab isto separari, autoritate Papali inferiore, etiam Episcopali, regulariter, & ordinariè non potest, juxta can. Inferior dist. 21. & c. Cum Inferior 16. de Majorit. & Obed. Cum ergo, quisquis alterum vendit, sine quo nec alterum provenit, neutrum inventum derelinquat, per text. *can. Si quis obiecerit 1. q. 3.* qui in Ecclesiæ, in titulum collatæ & cujuscunque Ecclesiastici Beneficij Permutatione excessum proventuum re Temporalis, & præsertim pecuniâ, ejusmodi autoritate non interveniente, compensat:*

pensat: hanc pro titulo ipso & Spirituali Officio, cui illi inseparabiliter annexi sunt, exhibere censetur: quod Simoniacum esse, indubitatum est ex ipsa Simonia, à Glossa in *Causa 1. Summa V. Quidam* & S. Thoma 2. 2. q. 100. art. 1. ad 4. traditâ, & à ceteris Interpp. ac DD. ferè omnibus receptâ definitione: quâ illa dicitur esse *studiosa voluntas emendi aut vendendi Spirituale vel Spirituali annexum.*

ARTICULUS VI.

De Precarijs Ecclesiasticis.

SUMMARIUM.

1. Harum in Ecclesia, præsertim Gallicana, frequens usus:	9. Hac fieri potest sine Canonica Solennitate:
2. Origo:	10. Quam prima Concessio requirit.
3. Natura,	11. Vera earum Origo, & istius Causa.
4. Et diuturnitas Concessionis.	12. Commentum de S. Raimundo Greg. IX. Decretalium Compilatore,
5. Perpetuitas, si qua fuit, sublata est.	13. Falsitatis convincitur.
6. Precariarum differentia à Precario:	
7. Et contractu Emphyteutico.	
8. Necessaria ad illas quinquen-	

Extò Prælati, hodie saltem, generaliter prohibita *Extravag. Ambitiosa inter Com. de Reb. Eccles. alien.* tanquam Alienationis species videri potest Concessio Precariarum: quantumvis eam olim in Ecclesia, præsertim Gallicana, frequentem fuisse constet, & abunde testentur Concilia; Agathense, *can. 58.* Epauense, *can. 18.* Aurelianense IV. *can. 36.* aliique VV. Canones, & Caroli M. Capitular. *lib. 5. cap. 3. &*